

NOTAT

Til Kulturudvalget

25. maj 2018

MUSE

Niels Græsholm
ngr@slks.dk
33744521

Jour. nr. 18/04374-3

Opsummering af hovedpointer fra Statens Kunstfonds forskningsarbejde vedr. børn og unges møde med kunst og kultur.

Problemstilling

Som et led i Statens Kunstfonds lovmæssige forpligtelse til at varetage produktion og formidling af kunst af høj kvalitet for børn og unge, har fonden i perioden 2014-17 gennemført tre forskningsprojekter. Projekterne belyser, hvilke erfaringer, udfordringer og muligheder, der er forbundet med at arbejde med partnerskaber mellem professionelle kunst og kunstformidlere og undervisningssektorens lærere, pædagoger og undervisere – både i regi af Kunstfondens egne børne- og ungerettede initiativer eksemplificeret ved Huskunstnerordningen og i de kunstneriske partnerskaber, som arrangeres i regi af Den Åbne Skole.

Kulturudvalget ønskede i forbindelse med Statens Kunstfonds præsentation af forskningsrapporterne d. 31. januar et kort notat, der opsummerede pointerne i forskningen.

Pointer

Forskningsprojekterne viser, at kunstneriske partnerskaber mellem skoler, kulturinstitutioner, kunstnere og kunstformidlere er en strukturel ramme for, at børn og unge får mulighed for at lære i og gennem kunsten. Det er dog ikke altid, at det kunstneriske partnerskab giver en reel mulighed for læring og reelle, kvalificerede og kvalificerende kunstmøder.

Børn og unge kan både få kunstneriske oplevelser, de kan lære at mestre kunstneriske udtryksformer, og de kan opleve og lære, hvordan kunstneriske processer kan sætte andre af skolens fagligheder i perspektiv og give dem nyt liv og indhold. Hertil kommer, at de gennem arbejdet med kunsten kan komme til at se sig selv og andre på nye måder, og det kan medvirke til at udvikle sociale fællesskaber og skabe social forandring.

Forskningsprojekternes pointer (oplistet nedenfor) spiller fint sammen med en række andre evalueringer og kortlægninger på området, f.eks. UVM/KUM åben skole evaluering (2017-2018) fra Evalueringsinstituttet og kortlægningerne (2016-2018) fra Nationalt Netværk af Skoletjenester.

Forskningsrapporterne giver hertil en forskningsbaseret og teoretisk overbygning om kvalificerede kunstneriske partnerskaber, som sætter de mere praksisorienterede evalueringer i perspektiv.

1. De etablerede partnerskaber kræver reel ligeværdighed og et gensidigt forpligtende samarbejde mellem parterne, hvis det skal danne grundlag for læring og ægte møder mellem børn/unge og kunst af høj kvalitet.
2. Partnerskaberne udfordres ofte af, at der ikke er afsat nok tid til projekterne, samt af at partnerne har forskellige formål med at indgå i partnerskaberne.
3. Partnernes roller og kompetencer skal afklares og rammesættes fra samarbejds start – det giver et bedre projektforsløb til gavn for elevernes læring og oplevelse af kunstmødet og forhindrer misforståelser mellem samarbejdspartnerne.
4. Der skal fokuseres på at bygge bro mellem faglighederne, udvikle terminologi og sproglighed omkring kunstmødet på alle niveauer – mellem kunstneriske, didaktiske, forsknings- og ledelsesmæssige fagligheder.
5. Gennem anvendelse af kunstneriske evalueringsformer og æstetiske læreprocesser – f.eks. tegning, teater/rollespil og andre æstetiske udtryk – i dialogen med eleverne, kan elevernes blik på og deres oplevelse af kunstmødet nuanceres og udbygges.
6. For at blive klogere på værdien – effekten – af kunstmøderne og de kunstneriske partnerskaber, er det vigtigt at inddrage børns og unges stemme. F.eks. gennem ovenstående kunstneriske evalueringsformer.
7. Kunstneriske partnerskaber er en glimrende platform for kompetenceudvikling for alle de fagligheder, som mødes i partnerskabet: de kunstneriske, pædagogiske og ledelsesmæssige.
8. Rapporterne anbefaler, at man fremover stadig kobler forskningsbaseret evaluering til projekter med kunstneriske partnerskaber, og at man i tilgangen anvender en bred palet af forsknings- og evalueringsmetoder. Både i form af følgeforskning på eksisterende projekter og aktionsforskning i nye projekter, hvor der er særlige perspektiver på de kunstneriske partnerskaber, som man ønsker ny viden om. I den forbindelse anbefales det, at man styrker fokus på kvalitative forskningsmetoder.

Siden oprettelsen af Huskunstnerordningen i 2006 har der både i det kulturministerielle kunststøttesystem, i undervisningssektoren og i kultursektoren generelt været en stor interesse for partnerskaberne omkring kunstmøder for børn og unge – og denne interesse er blevet styrket med Folkeskolereformen og implementeringen af den åbne skole.

De mange rapporter, som allerede er publiceret om emnet viser, at man fra forskelligt hold tager opgaven med at skabe kvalificerede kunstmøder for børn og unge særdeles alvorligt. At erfaringerne og evalueringerne kommer til de samme konklusioner – men formuleret i forskellige termer og med anvisninger og anbefalinger rettet mod forskellige sider af de ansvarlige sektorer – viser, at der er behov for en koordinering og samordning af de mange forskellige indsatser. Forskningsrapporterne peger at dette kan ske i form af et konsortium, videnscenter eller sekretariat med ressourcer til at arbejde på tværs.

Opfølgning på rapporterne

På baggrund af forskningsrapporten har Statens Kunstfonds bestyrelse besluttet, at følge op på arbejdet ved at bede Slots- og Kulturstyrelsen komme med forslag til, hvordan forskerpanelets konklusioner og anbefalinger kan anvendes generelt i styrelsens og fondens fremtidige arbejde og se på fondens børne- og ungerettede ordninger med henblik på at afdække deres potentiale for samspil med Den Åbne Skole.

Derudover har Huskunstnerudvalget på baggrund af rapporten om Huskunstnerordningen revideret Huskunstnerpuljens støtttekriterier.